

VERTANOVÁ, S. 2019. *Fonetika, fonológia, fonosyntax španielskeho jazyka*. Bratislava: Univerzita Komenského. 126 s. ISBN 978-80-223-4674-0.

Publikácia *Fonetika, fonológia, fonosyntax španielskeho jazyka* na pozadí artikulačnej bázy slovenčiny je vysokoškolská učebnica určená študentom hispanistiky na Slovensku. Jej cieľom je oboznámiť čitateľa so zvukovou stránkou španielskeho jazyka.

Predkladaná učebnica predstavuje základný študijný materiál v oblasti španielskej fonetiky a fonológie na Slovensku. Treba zdôrazniť, že publikácie zo španielskej fonetiky a fonológie na Slovensku sú len sporadické a predstavovaná učebnica je jediným súhrnným dielom o španielskej fonetike a fonológii. Kuriozitou je, že existuje publikácia o španielskej a slovenskej fonetike, ale ide práve o učebnicu určenú pre španielsky hovoriacich od Kovachova Rivera de Rosales *Eslovaco como lengua de estudio en España. Los sistemas fonético y fonológico del eslovaco y del español, estudio contrastivo*. Ďalším pozitívom učebnice je jej kontrastívny prístup, takže študent sa dozvedá o javoch a fenoménoch v španielskej fonetike na základe porovnania s rodným jazykom.

Učebnica vysvetľuje odlišnosti fónickej stránky španielčiny, ktorá sa na prvé počutie môže zdať jednoduchá a podobná slovenčine, ale disponuje zvukmi a vzťahmi, ktoré v našom jazyku neexistujú. Autorka sa snaží objasniť interferenčné chyby slovensky hovoriacich. Poukazuje predovšetkým na zvukové zmeny na suprasegmentálnej úrovni.

Oceňujeme podstatný prínos práce pre vedecký výskum v oblasti španielskej fonetiky a fonológie na Slovensku. Výskum je komplexný, interdisciplinárny, otvorený viacerými vedeckými smermi za účelom oboznámiť čitateľa s fungovaním jednotlivých fonetických javov. Ide o jednoznačne originálnu prácu vďaka štruktúre, rôznorodým zdrojom a frekvenciu odkazov tak na slovenčinu ako aj španielčinu. *Fonetika, fonológia, fonosyntax španielskeho jazyka* uspokojuje požiadavky precíznej a podrobnej dokumentácie v súlade s cieľmi výskumu podloženej aktuálnou odbornou literatúrou. Práca sa vyznačuje presvedčivými ukážkami a príkladmi na určité aspekty a doposiaľ nepreštudované vzťahy medzi španielskou a slovenskou fonetikou. Napriek náročnosti a obsiahlosti študovanej témy je práca zrozumiteľná a prístupná a môže sa využívať v bežnej vysokoškolskej pedagogickej praxi. Zvlášť chceme vyzdvihnúť špeciálny prínos autorky v tom, že preštudovala a vzala do úvahy tak domácu ako aj zahraničnú odbornú literatúru súvisiacu so skúmanými témami. Hovoríme o prácach takých lingvistov, akými boli a sú Llorach Alarcos, Ľubomír Bartoš, Ľudmila Buzássyová, Petr Čermák, Ladislav Franek, Gaya Gili, Ábel Král, Ján Sabol, Viktor Krupa, Bertil Malmerg, Antonio Quilis, Ferdinand de Saussure a ďalší.

Učebnica pozostáva z troch hlavných kapitol a slovníčka doplnkových termínov. Prvá kapitola je teoretická a oboznamuje študenta so základnou terminológiou, diferenciáciou reč-jazyk, vlastnosťami reči, artikulačnými orgánmi, hláskami a ich vlastnosťami, charakterizuje fonetiku a fonológiu ako základné jazykovedné disciplíny s ich základnými jednotkami (fóna a fonéma), venuje sa suprasegmentálnym vlastnostiam reči a predstavuje medzinárodnú fonetickú transkripciu. V teoretických otázkach autorka vychádza podobne ako celá slovenská jazykoveda z Pražského lingvistického krúžku, ktorý rozvinul funkčnú hláskovú koncepciu, ale samozrejme ponúka stručný vývoj skúmania reči už od prvopočiatkov v starovekom Grécku.

Druhá kapitola sa zameriava na fonetický a hláskový systém španielčiny. Vychádza hlavne z výslovnostnej normy v Španielsku, ale venuje sa aj najmarkantnejším výslovnostným javom v Latinskej Amerike.

Tretia kapitola vysvetľuje vzťahy medzi jednotlivými zvukmi, ich previazanosť, fónické skupiny, ktoré sa tvoria, neutralizačné zmeny, akými sú asimilácia, disimilácia a redukcia. Kapitola je uzavretá funkčno-estetickým využitím zvukového plánu jazyka.

Základná terminológia v učebnici je uvádzaná dvojjazyčne, teda aj v slovenčine aj v španielčine. Všetky vysvetlenia sú sprevádzané príkladmi a jednotlivé javy sú zdôraznené a vyznačené, takže študent rýchlo pochopí vysvetľovaný fenomén.

Môžeme konštatovať, že predkladaná učebnica ponúka komplexný a súhrnný pohľad na španielsku fonetiku a fonológiu, a to v kontraste so slovenčinou, čo je veľkým pozitívom publikácie. Je vedecky kvalitným materiálom, ktorý je doplnený mnohými výpovednými ilustráciami a tabuľkami. Pozitívne hodnotíme tiež prehľadnú artikulačno-akustickú charakteristiku jednotlivých segmentov a rady pre slovensky hovoriacich, zamerané na ich špecifické problémy v španielskej výslovnosti. Ide o odborne hodnotnú a jedinečnú publikáciu, ktorá poslúži nielen študentom hispanistiky, ale aj vyučujúcim, ktorí sa venujú španielskej fonetike a fonológii na vysokých školách.

Recenzentka:

Doc. Mgr. Mária Spišiaková, PhD.
Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta aplikovaných jazykov
Katedra románskych a slovanských jazykov
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava
Slovenská republika
Email: maria.spisiakova@euba.sk